

var det rigtigt, at et særligt sønderjydsk Ministerium oprettedes, og det var ogsaa rigtigt, at Hr. H. P. Hanssen stilledes i Spidsen for det; thi han er den indsigtfuldeste og dygtigste Mand paa dette Omraade og tillige den Mand, som den danske Sønderjyde ser hen til med største Tillid, hvilket Valget den 21. September trods alle Bortfortolkninger fra enkelt Side leverede et uomstødeligt Bevis for.

Det var ogsaa rigtigt, at dette Ministerium betegnedes som midlertidigt, thi den Tid skulde komme, da det skulde ophæves og de sønderjydske Anliggender henlægges under de Fagministerier, under hvilke de sagligt hører hjemme. Den Tid kommer, saa snart det grundlæggende Genforeningsarbejde er tilendebragt. Men dette er endnu saa langt fra Tilfældet, at dette Arbejde kun kan siges at være vel paabegyndt. En Del Love er vedtagne, men af disse er endnu kun faa helt ført ud i Livet og prøvet af Befolkningen; et meget stort Lovgivningsarbejde staar endnu tilbage, inden det Maal er naaet, som vi Sønderjyder har sat os: fælles Lov og Ret for hele Kongeriget Danmark. Derfor mener jeg, det er meget beklageligt, at det sønderjydske Ministerium allerede forlængst er ophævet og erstattet af et meget svagere Organ, nemlig Statsministeriets Afdeling for sønderjydske Anliggender.

Men helt beskæmmende virker det paa mig, at jeg har hørt, at det skal være den høje Regerings Hensigt i en meget nær Fremtid at ophæve ogsaa dette Organ for Helhed og Overblik i Genforeningsarbejdet. Hvis det virkelig er Ministeriets Hensigt i en nær Fremtid at henlægge Ledelsen af de sønderjydske Landsdeles Anliggender under de forskellige Fagministerier uden Opretholdelse af et Centralorgan for de sønderjydske Anliggenders Styrelse, maa jeg indtrængende anmode Ministeriet om at underkaste denne Sag en fornyet Overvejelse. Det gaar slet ikke an at betrede den Vej, det er saa langt fra at være den rigtige, at vi Sønderjyder tværtimod maa mene, at det absolut mest rigtige vil være, at der paa ny oprettes et Ministerium for de sønderjydske Anliggender, som med fornødent Kendskab til baade sønderjydske og kongerigske Forhold kan forene det Overblik, som er fornødent, for at Genforeningsarbejdet kan fremmes paa en Maade, der kan tilfredsstille begge Parter.

I de sønderjydske Landsdele er der megen Misfornøjelse med, at det sønderjydske Ministerium allerede er ophævet, og Misfornøjelsen vil blive endnu større, hvis al Centralledelse af Genforeningsarbejdet

i en nær Fremtid vil blive ophævet. Efter Sønderjyders Mening vil der derved ske meget stor Skade, og vi Sønderjyder kan bedst bedømme det Forhold, hvorfor vi ogsaa, synes jeg, med Grund kan forlange, at der paa dette Omraade tages Hensyn til vore Ønsker. Med al Anerkendelse af Hr. Administrator Haarløvs Dygtighed som Forvaltningsembudsmand og øvrige udmærkede Egenskaber har det sidste halve Aars Erfaring vist, at en Administratorpost ikke er i Stand til at bøde paa de uheldige Følger af det sønderjydske Ministeriums Ophævelse. Hvad det i det sidste halve Aar har skortet paa i Nordslesvig, er for det første Ensartethed i Behandlingen af de sønderjydske Sager og for det andet hurtig Afgørelse af de foreliggende Spørgsmaal. Man har hjemme — jeg siger hjemme — haft Indtryk af, at Regeringen stod famlende, usikker overfor Forholdene, at den veg tilbage for at tage afgørende Beslutninger, og dette kan vi i Sønderjylland ikke være tjente med. Skalder raades Bod paa de Tilstande, som Forholdene har medført, maa der i Regeringen sidde en Mand, som kan vise Vej paa de forskellige Omraader. Overfor den Opgave kan en Embedsmand i Nordslesvig ikke gøre Fyldest.

Schmidt: De mange Indvendinger, man er fremkommet med mod mit Program, viser mig tydeligt to Ting. For det første, at jeg ikke er blevet forstaaet fuldstændig med Hensyn til, hvad jeg mener og vil, og for det andet at vi ikke er enige paa alle Omraader og vel sagtens heller ikke bliver det, før Verdenshistorien er gaet nogle Skridt videre frem og ved nye Kendsgerninger letter Forstaaelsen.

Jeg vil i Dag gerne tage Stilling til de forskellige Indvendinger, der er gjorte mod mit Partis Program, og jeg maa maaske tillade mig at gøre det i Tilknytning til den højtærede Statsministers Fortolkning af dansk Statspolitik overfor det tyske Mindretal i Nordslesvig.

Jeg maa beklage, at denne Politik ikke har fuldkommen rene og klare Linier, men at den er sat paa Skruer og gjort afhængig af Betingelser. Jeg for mit Vedkommende synes, der ligger en vis Svaghed i en Politik, der giver Afkald paa selv at bestemme de Linier, man vil indtegne i Menneskeslægtens Historie, uafhængigt af det, der kan møde denne Politik. For denne Anskuelse har jeg gjort mig til Talsmand ogsaa tidligere overfor den preussiske Politik; jeg mente, at den preussiske Politik var forpligtet til,